



Hoe beoordeel je raadsvoorstellen?

Workshop

(We beginnen om 12.15 uur)



Wat gaan we doen?

- Kennismaken
- Toelichten beoordelingskaart
- Aan de slag!



Hoe werken we?

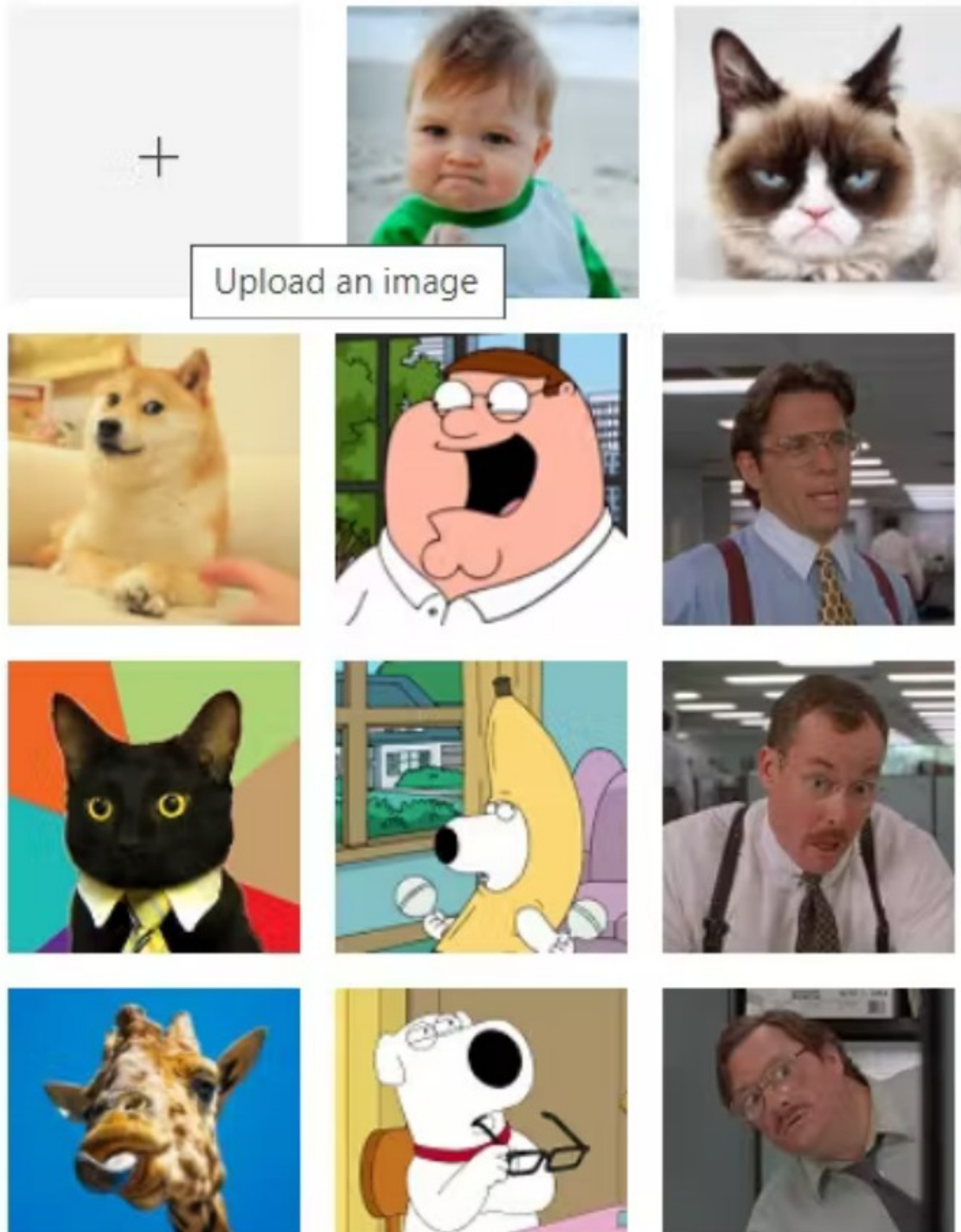
- Zet je microfoon uit en beeld aan
- Log in op www.menti.com
- Chatten mag, maar ik lees 't niet
- Wil je het woord? Gebruik 🖐 Teams



Dries Bartelink

Chef Openbaar bestuur
De Argumentenfabriek

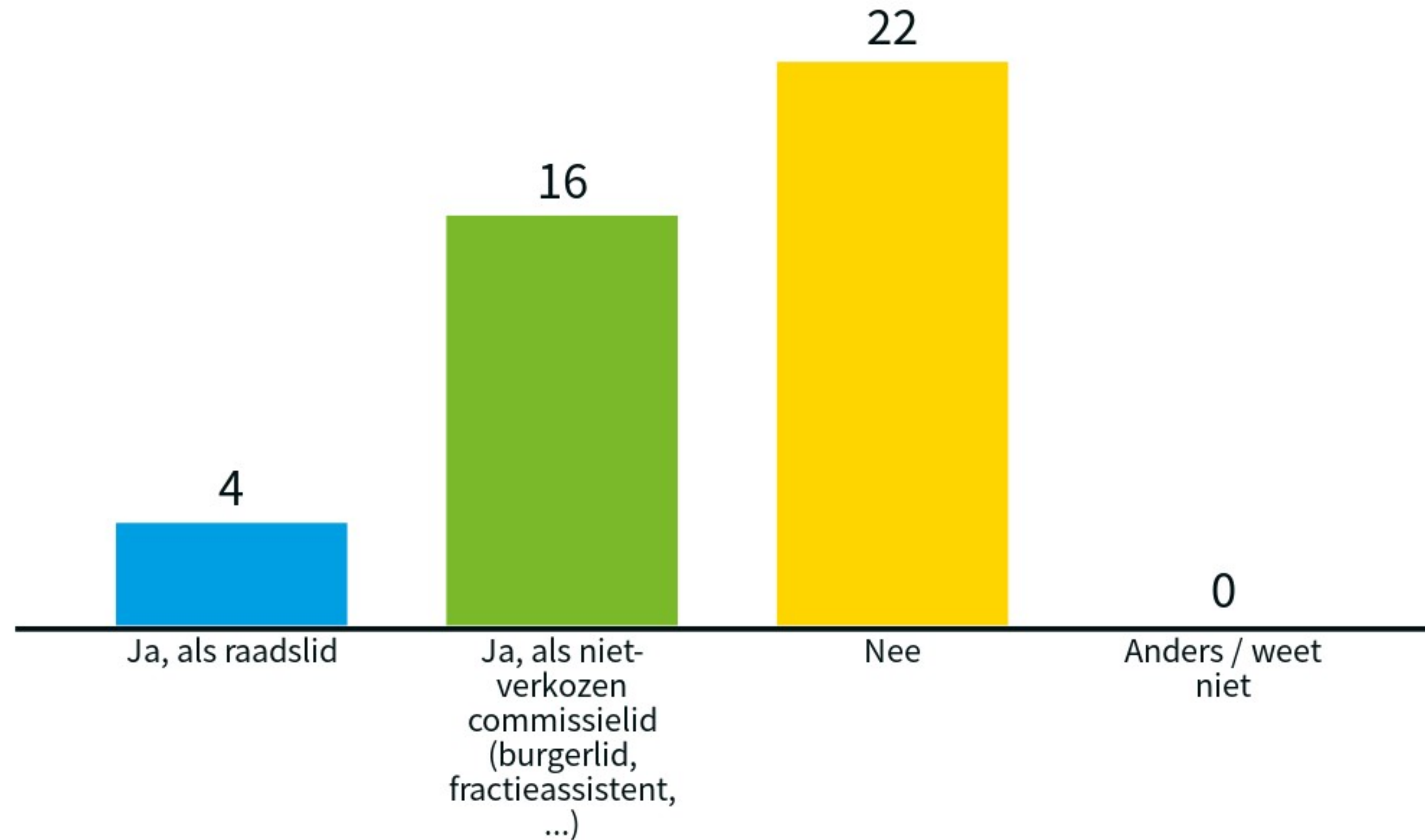
Voorzitter Rekenkamercommissie
gemeente Haarlemmermeer



Wie zijn jullie?

→ Gelijk testen van Mentimeter!

Ben je nu al actief in de gemeenteraad?



Voor welke politieke partij ben je actief? (één woord)

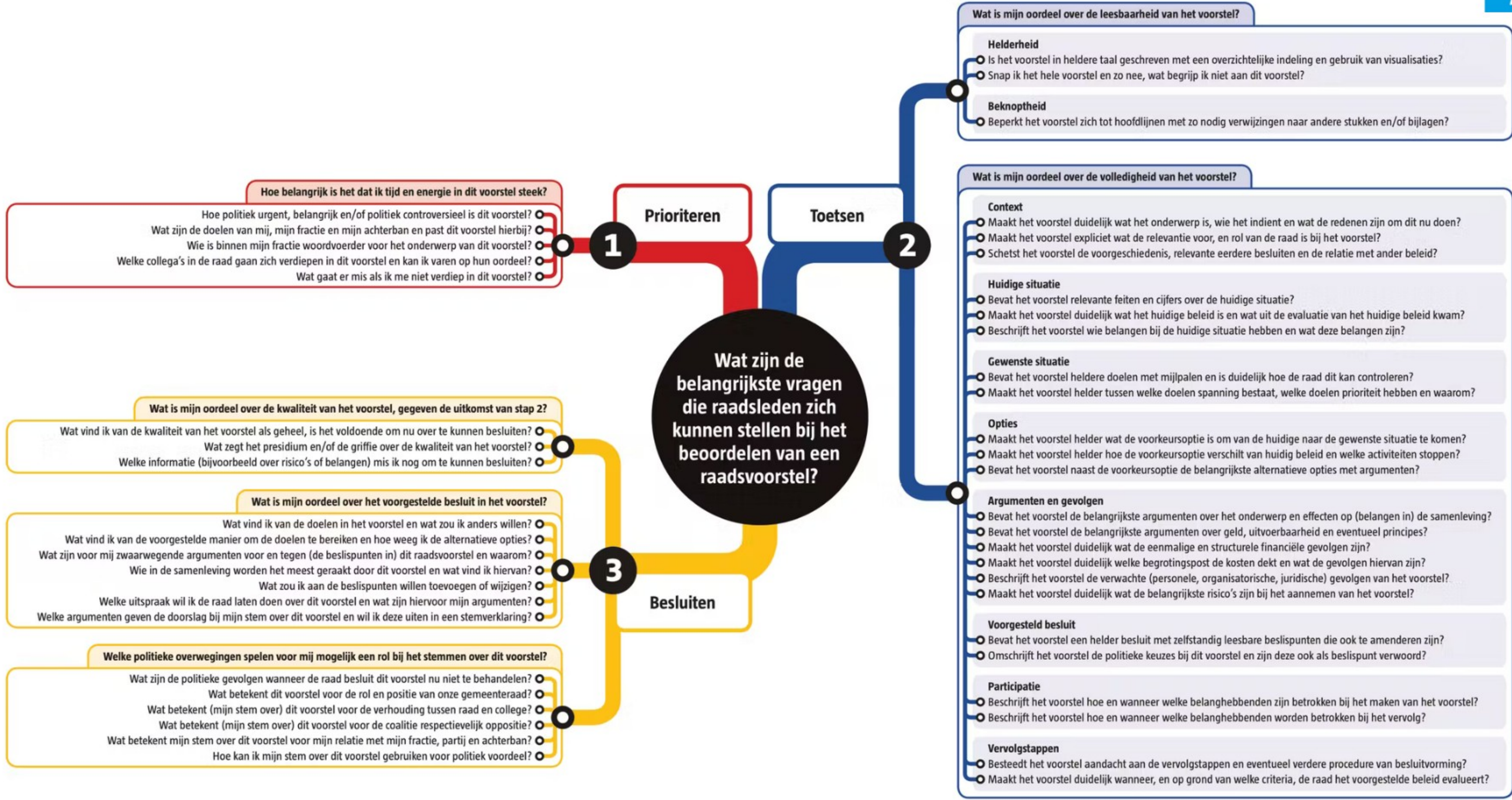




Wat kenmerkt een goede beoordelaar van een raadsvoorstel? *(twee keer één woord)*



Beoordelingskaart voor raadsvoorstellen





Beoordelingskaart voor raadsleden

→ Denkhulp voor raadsleden, griffiers en ambtenaren

→ 47 hulpvragen (zonder antwoorden)

→ www.raadsleden.nl (zoek op 'Beoordelingskaart')

Prioriteren

1

- Hoe belangrijk is het dat ik tijd en energie in dit voorstel steek?
- Hoe politiek urgent, belangrijk en/of politiek controversieel is dit voorstel?
- Wat zijn de doelen van mij, mijn fractie en mijn achterban en past dit voorstel hierbij?
- Wie is binnen mijn fractie woordvoerder voor het onderwerp van dit voorstel?
- Welke collega's in de raad gaan zich verdiepen in dit voorstel en kan ik varen op hun oordeel?
- Wat gaat er mis als ik me niet verdiep in dit voorstel?

Toetsen

2

Wat is mijn oordeel over de leesbaarheid van het voorstel?

Helderheid

- Is het voorstel in heldere taal geschreven met een overzichtelijke indeling en gebruik van visualisatie?
- Snap ik het hele voorstel en zo nee, wat begrijp ik niet aan dit voorstel?

Beknoptheid

- Beperkt het voorstel zich tot hoofdlijnen met zo nodig verwijzingen naar andere stukken en/of bijlagen?

Wat is mijn oordeel over de volledigheid van het voorstel?

Context

- Maakt het voorstel duidelijk wat het onderwerp is, wie het indient en wat de redenen zijn om dit nu doen?
- Maakt het voorstel expliciet wat de relevantie voor, en rol van de raad is bij het voorstel?
- Schets het voorstel de voorgeschiedenis, relevante eerdere besluiten en de relatie met ander beleid?

Huidige situatie

- Bevat het voorstel relevante feiten en cijfers over de huidige situatie?
- Maakt het voorstel duidelijk wat het huidige beleid is en wat uit de evaluatie van het huidige beleid kwam?
- Beschrijft het voorstel hoe het huidige beleid kan worden verbeterd en welke problemen er zijn?
- Bevat het voorstel heldere doelen met mijlpalen en is duidelijk hoe de raad dit kan controleren?
- Maakt het voorstel helder tussen welke doelen spanning bestaat, welke doelen prioriteit hebben en waarom?

- Maakt het voorstel duidelijk hoe de huidige situatie kan worden verbeterd en welke problemen er zijn?
- Maakt het voorstel helder hoe de voorkeursoptie verschilt van huidig beleid en welke activiteiten stoppen?
- Bevat het voorstel naast de voorkeursoptie de belangrijkste alternatieve opties met argumenten?

Argumenten en gevolgen

- Bevat het voorstel de belangrijkste argumenten over het onderwerp en effecten op (belangen in) de samenleving?
- Bevat het voorstel de belangrijkste argumenten over geld, uitvoerbaarheid en eventueel principes?
- Maakt het voorstel duidelijk welke begrotingspost de kosten dekt en wat de gevolgen hiervan zijn?
- Beschrijft het voorstel de verwachte (personele, organisatorische, juridische) gevolgen van het voorstel?
- Maakt het voorstel duidelijk wat de belangrijkste risico's zijn bij het aannemen van het voorstel?

Voorgesteld besluit

- Bevat het voorstel een helder besluit met zelfstandig leesbare beslispunten die ook te amenderen zijn?
- Omschrijft het voorstel de politieke keuzes bij dit voorstel en zijn deze ook als besispunt verwoord?

Participatie

- Beschrijft het voorstel hoe en wanneer welke belanghebbenden zijn betrokken bij het maken van het voorstel?
- Beschrijft het voorstel hoe en wanneer welke belanghebbenden worden betrokken bij het vervolg?

Vervolgstappen

- Besteedt het voorstel aandacht aan de vervolgstappen en eventueel verdere procedure van besluitvorming?
- Maakt het voorstel duidelijk wanneer, en op grond van welke criteria, de raad het voorgestelde beleid evalueert?

Besluiten

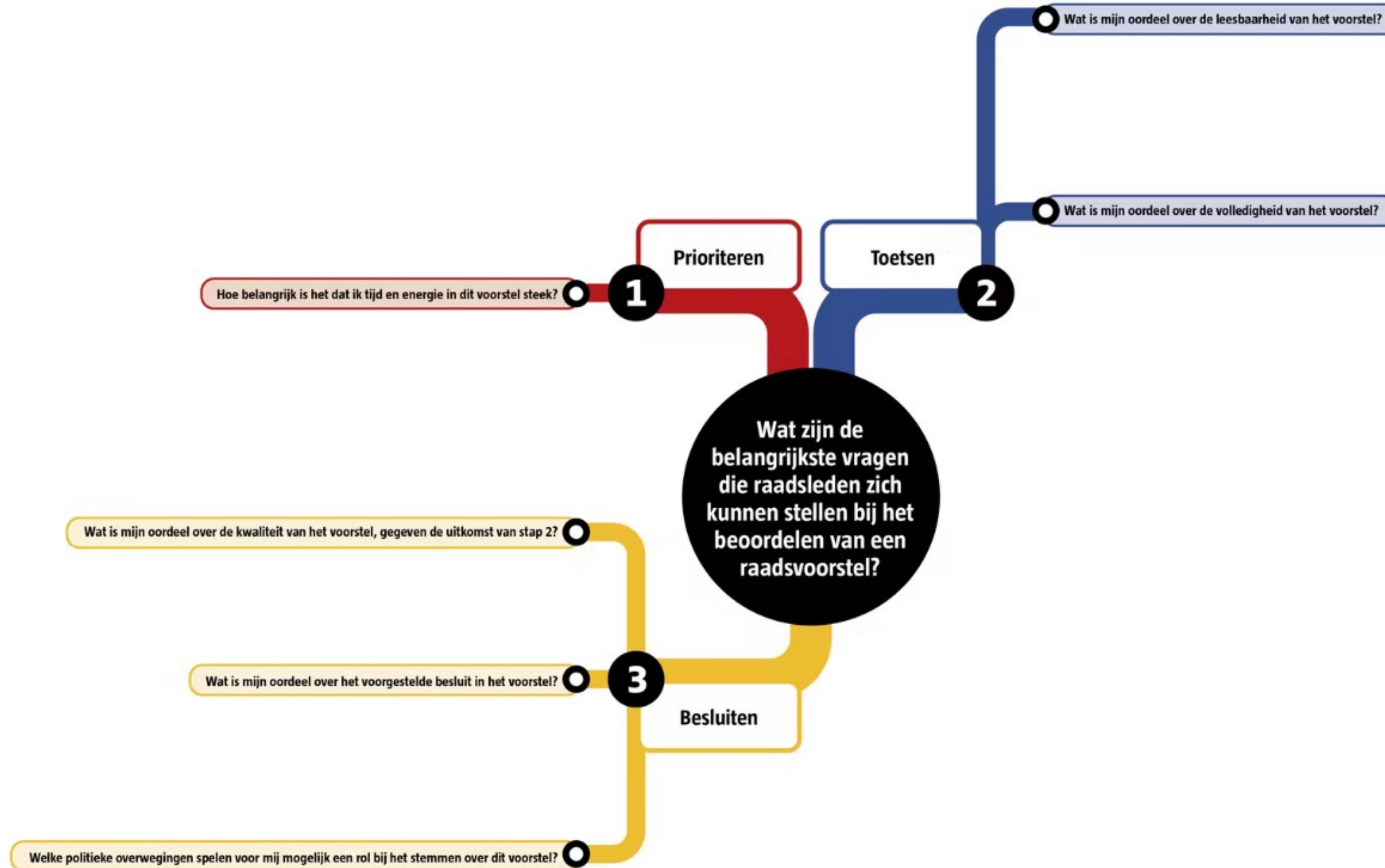
3

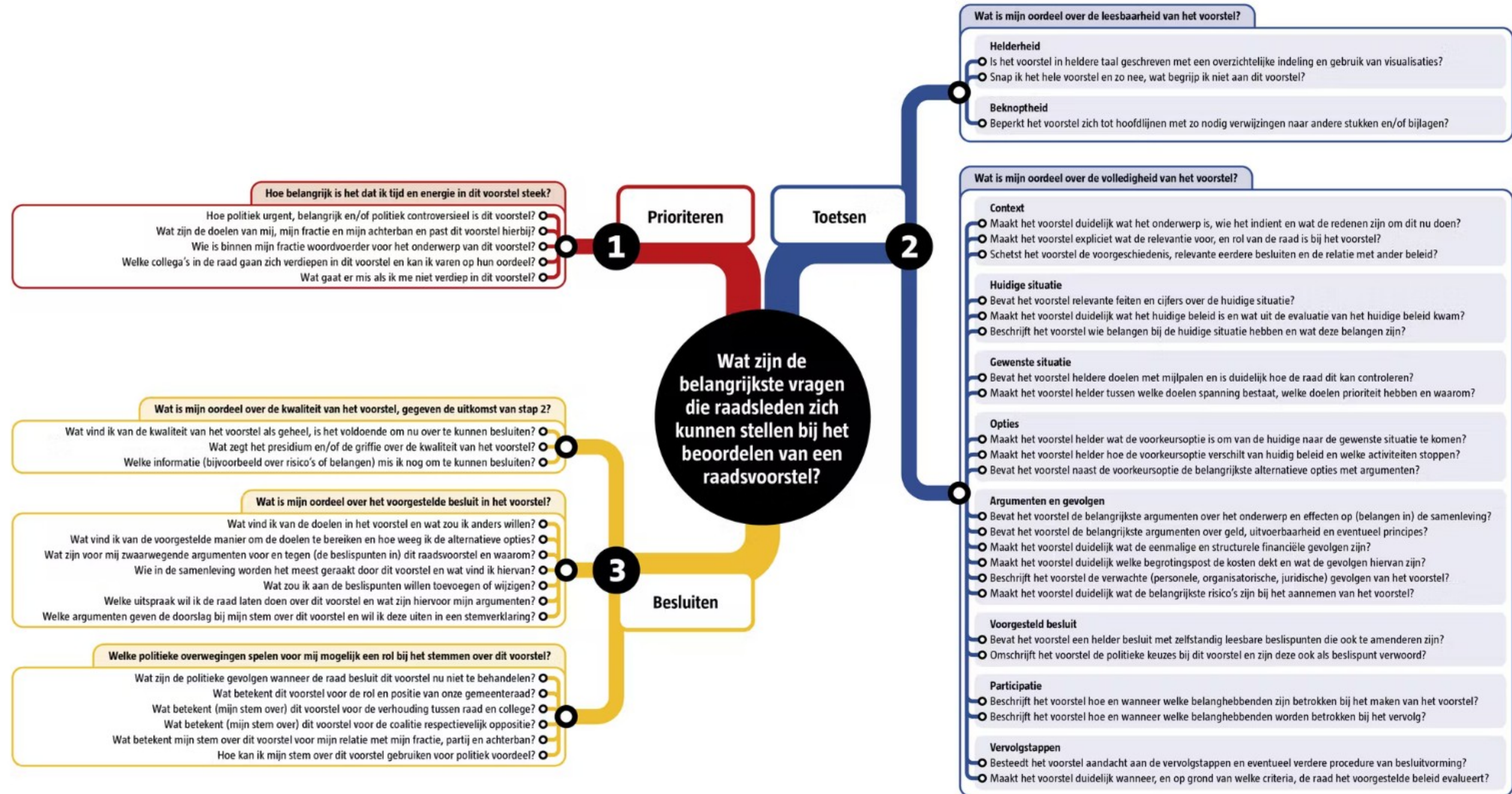
- Wat is mijn oordeel over de kwaliteit van het voorstel, gegeven de uitkomst van stap 2?
- Wat vind ik van de kwaliteit van het voorstel als geheel, heb ik voldoende informatie om te besluiten?
- Wat zegt het presidium en/of de griffie over de kwaliteit van het voorstel?
- Welke informatie (bijvoorbeeld over risico's of belangen) mis ik nog om te kunnen besluiten?
- Wat is mijn oordeel over het voorgestelde besluit?
- Wat vind ik van de doelen in het voorstel en wat zou ik anders willen?
- Wat vind ik van de voorgestelde manier om de doelen te bereiken en hoe weet ik de alternatieven over?
- Wat zijn voor mij zwaarwegende argumenten voor en tegen het aannemen van dit voorstel?
- Wie in de samenleving worden het meest geraakt door dit voorstel en wat vind ik hiervan?
- Wat zou ik aan de beslispunten willen toevoegen of wijzigen?
- Welke uitspraak wil ik de raad laten doen over dit voorstel en wat zijn hiervoor mijn argumenten?
- Welke argumenten geven de doorslag bij mijn stem over dit voorstel en wil ik deze uiten in een stemverklaring?
- Welke politieke overwegingen spelen voor mij mogelijk een rol bij het stemmen over dit voorstel?
- Wat zijn de politieke gevolgen wanneer de raad besluit dit voorstel nu niet te behandelen?
- Wat betekent dit voorstel voor de rol en positie van onze gemeenteraad?
- Wat betekent (mijn stem over) dit voorstel voor de verhouding tussen raad en college?
- Wat betekent (mijn stem over) dit voorstel voor de coalitie respectievelijk oppositie?
- Wat betekent mijn stem over dit voorstel voor mijn relatie met mijn fractie, partij en achterban?
- Hoe kan ik mijn stem over dit voorstel gebruiken voor politiek voordeel?

Wat is een *raadsvoorstel*?

- Een **beleidsrelevant** voorstel
- Ingediend door het **college van B&W**, raadsleden of **burgers**



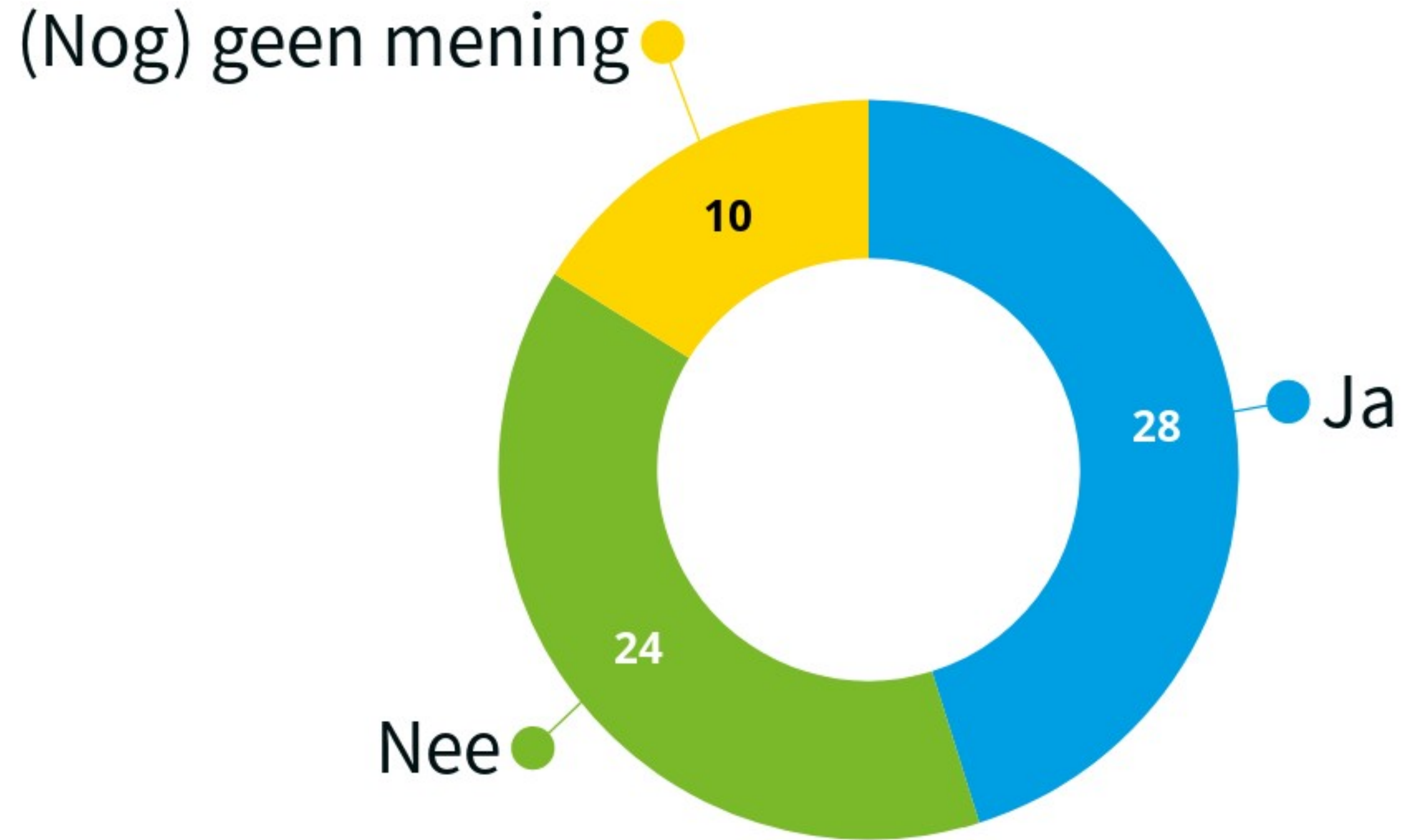




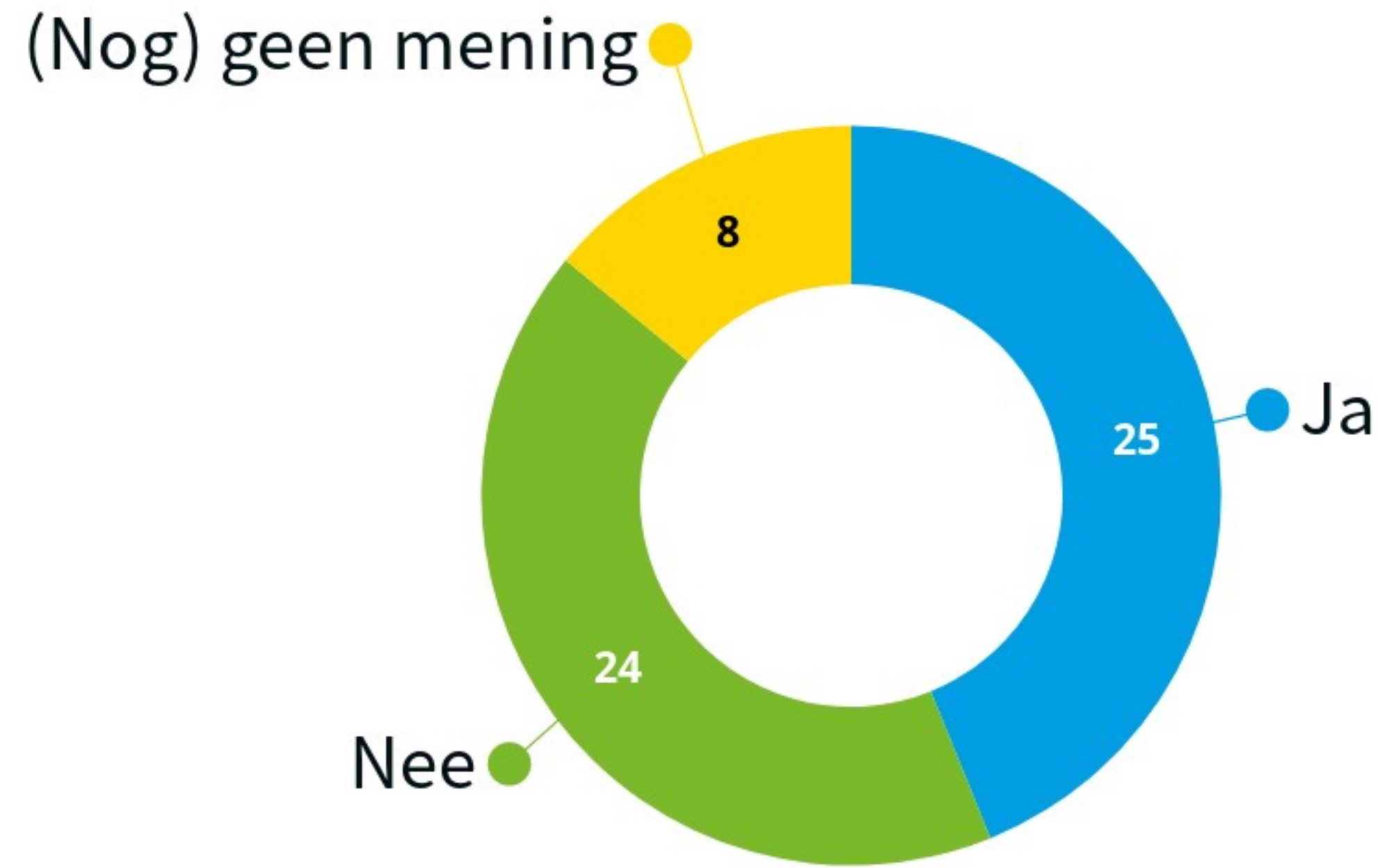
Stap 1: Prioriteren



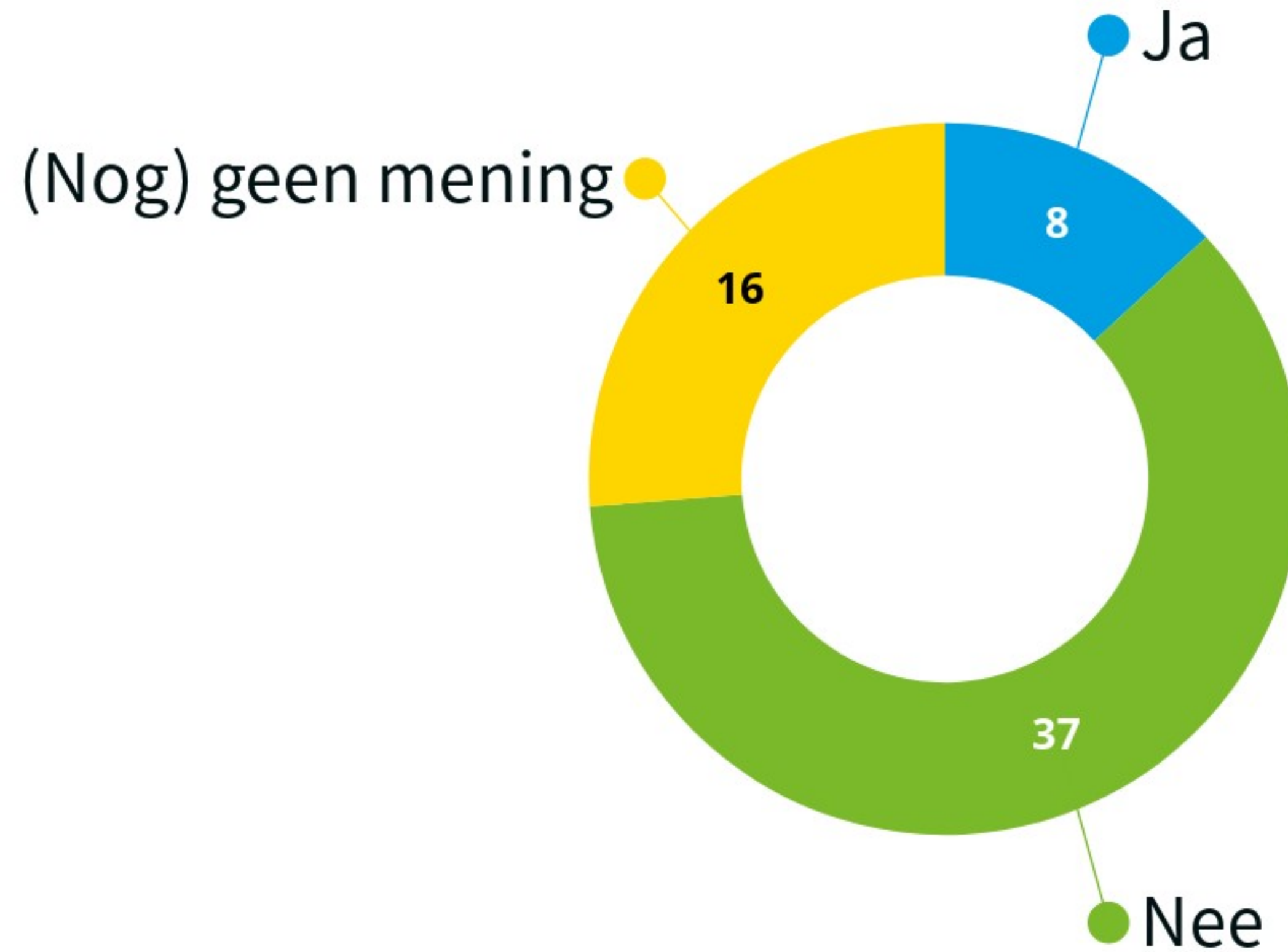
Een raadslid moet een raadsvoorstel altijd zelf gelezen hebben voordat hij/zij hierover stemt



Een raadslid moet varen op het oordeel van de woordvoerder voor het onderwerp in de eigen fractie



Fracties moeten vaker andere fracties namens hen het woord laten voeren



Hoe belangrijk is het dat ik tijd en energie in dit voorstel steek?

- Hoe politiek urgent, belangrijk en/of politiek controversieel is dit voorstel? ○
- Wat zijn de doelen van mij, mijn fractie en mijn achterban en past dit voorstel hierbij? ○
- Wie is binnen mijn fractie woordvoerder voor het onderwerp van dit voorstel? ○
- Welke collega's in de raad gaan zich verdiepen in dit voorstel en kan ik varen op hun oordeel? ○
- Wat gaat er mis als ik me niet verdiep in dit voorstel? ○

Prioriteren

1

**Wat zijn de
belangrijkste vragen
die raadsleden zich
kunnen stellen bij het
beoordelen van een
raadsvoorstel?**

Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Op hoofdlijnen

Deelgebieden verdelen

Geen tips

Duidelijke rolverdeling

Criteria

Binnen je eigen portefeuille eerst kijken.

Is het haalbaar

Kies de onderwerpen die je raken

geen idee



Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Stel vooraf doelen, welke dossiers vind je belangrijk.

politiek belang

2 tot 3 onderwerpen per persoon

Taakverdeling

geen tips

Verdeel de last met fractiegenoten

Verdelen

Goede portefeuille verdeling binnen de fractie en duidelijk aangeven of je er wel of niet de tijd voor hebt op dat moment

Eigen kennis en interesse



Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Duidelijke afspraken binnen coalitie of oppositie

Politieke keuzes maken

Specialismen in je fractie verdelen

Hoofdpijnen, en verdelen

verdelen op onderwerp

urgentie

onderwerpen verdelen over de fractieleden

Gebruik maken van elkaars beste punten

Gevolgen inschatten van verschillende raadsvoorstellen tijdens 1 vergadering



Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Sluit het aan bij je achterban

Duidelijk afspraken maken

Argumentatie toetsen

Blijf bij waar je zelf voor staat in je programma

Verkiezingsprogramma

verkiezingsprogramma erbij nemen

Afspreken

Informatie management

Beknopt, wordt in plaatselijke courant gepubliceerd



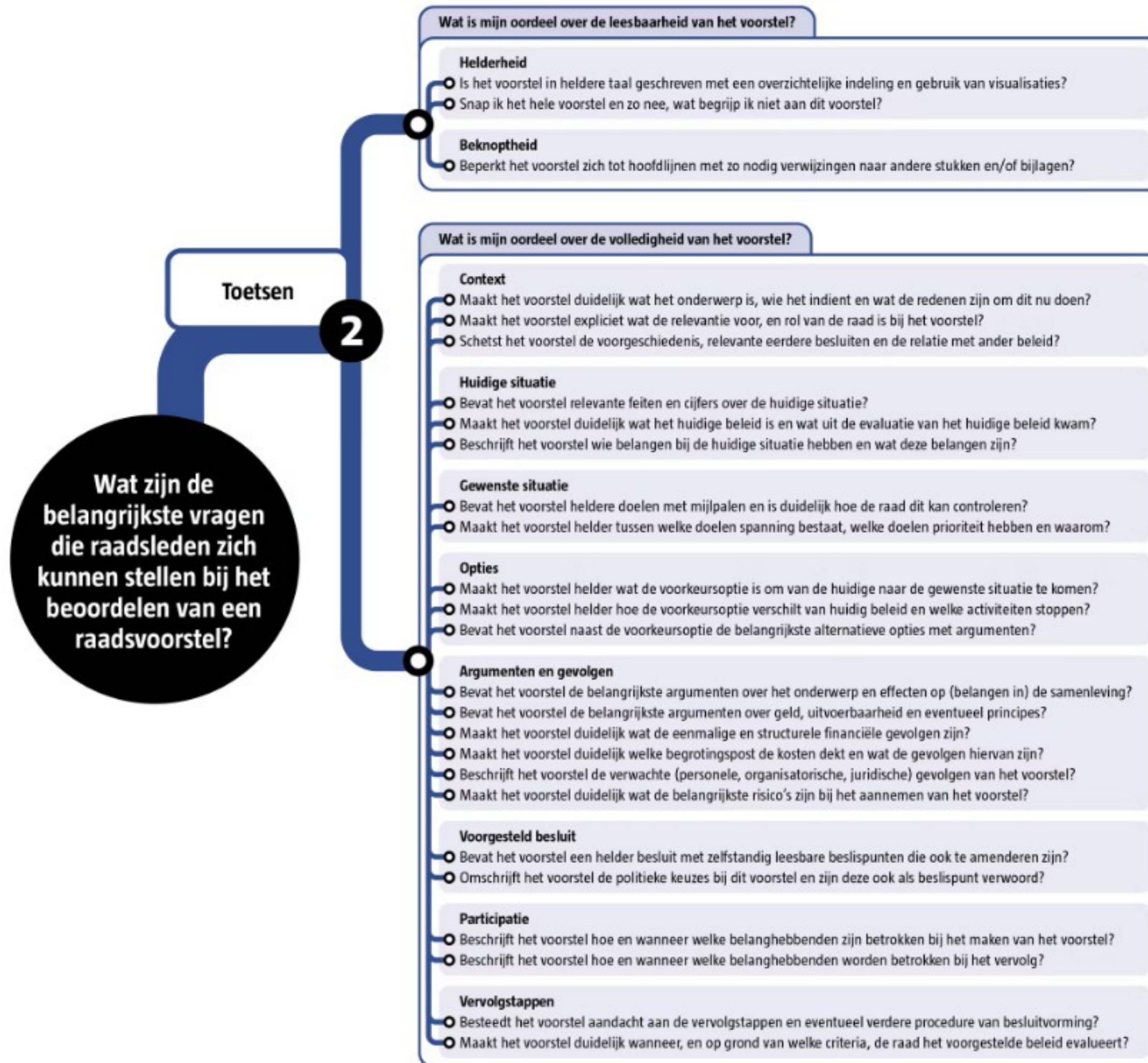
Welke tips hebben jullie om beter te *prioriteren* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

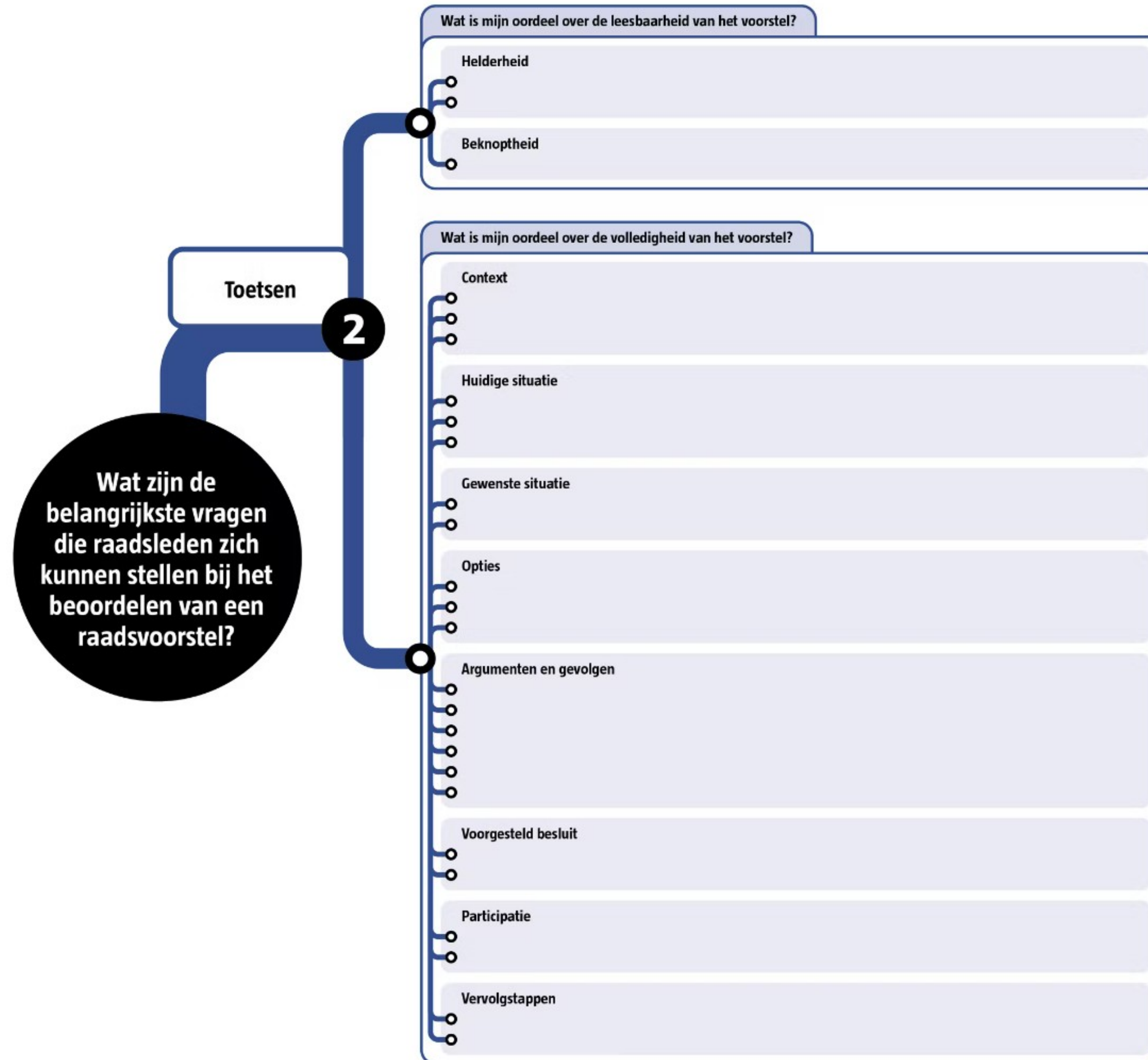
Concreet en kort formuleren

Alleen noodzakelijke info, ballast eruit

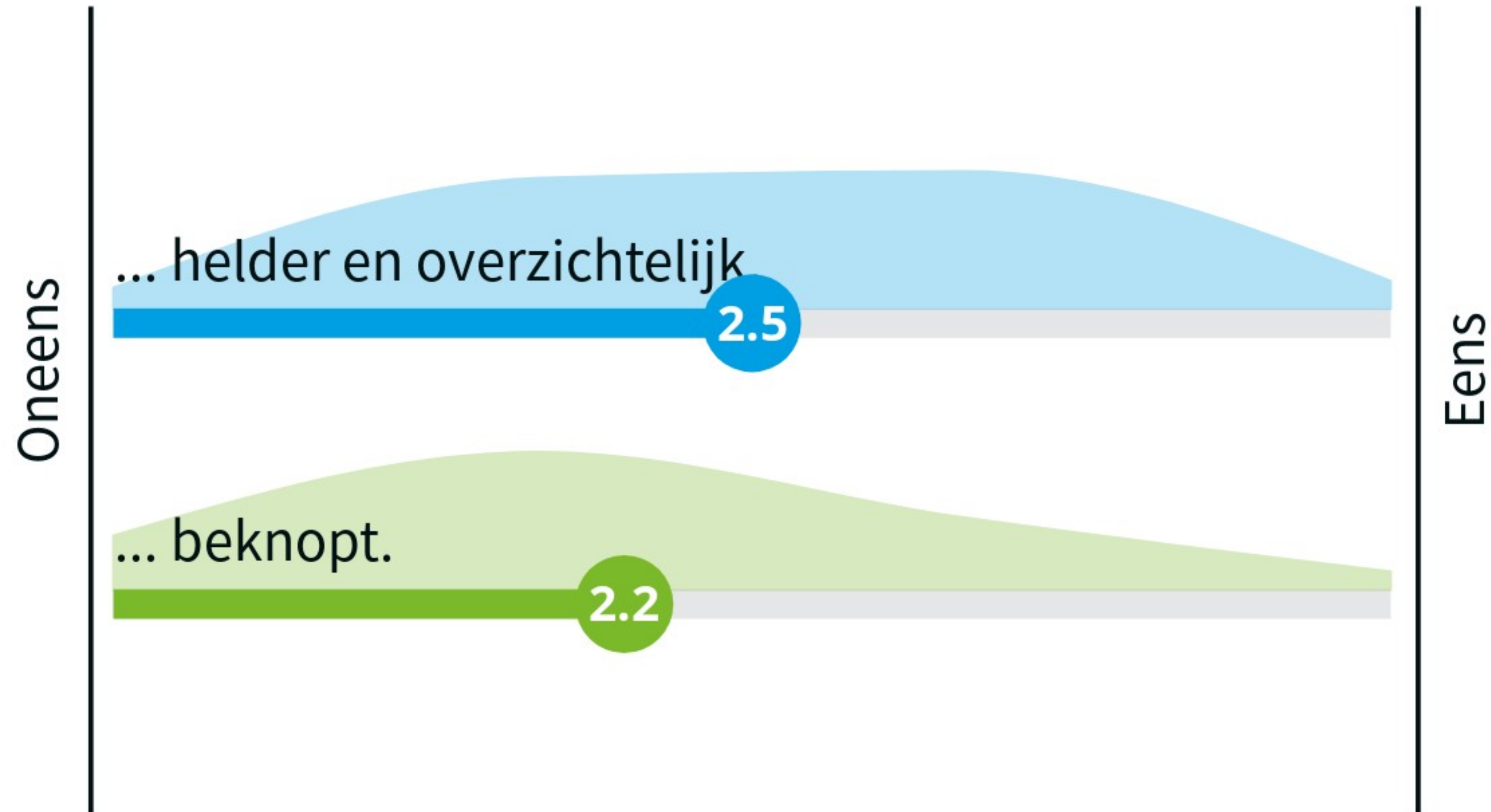
Scenario's met mogelijkheden en consequenties van elk scenario

Stap 2: Toetsen

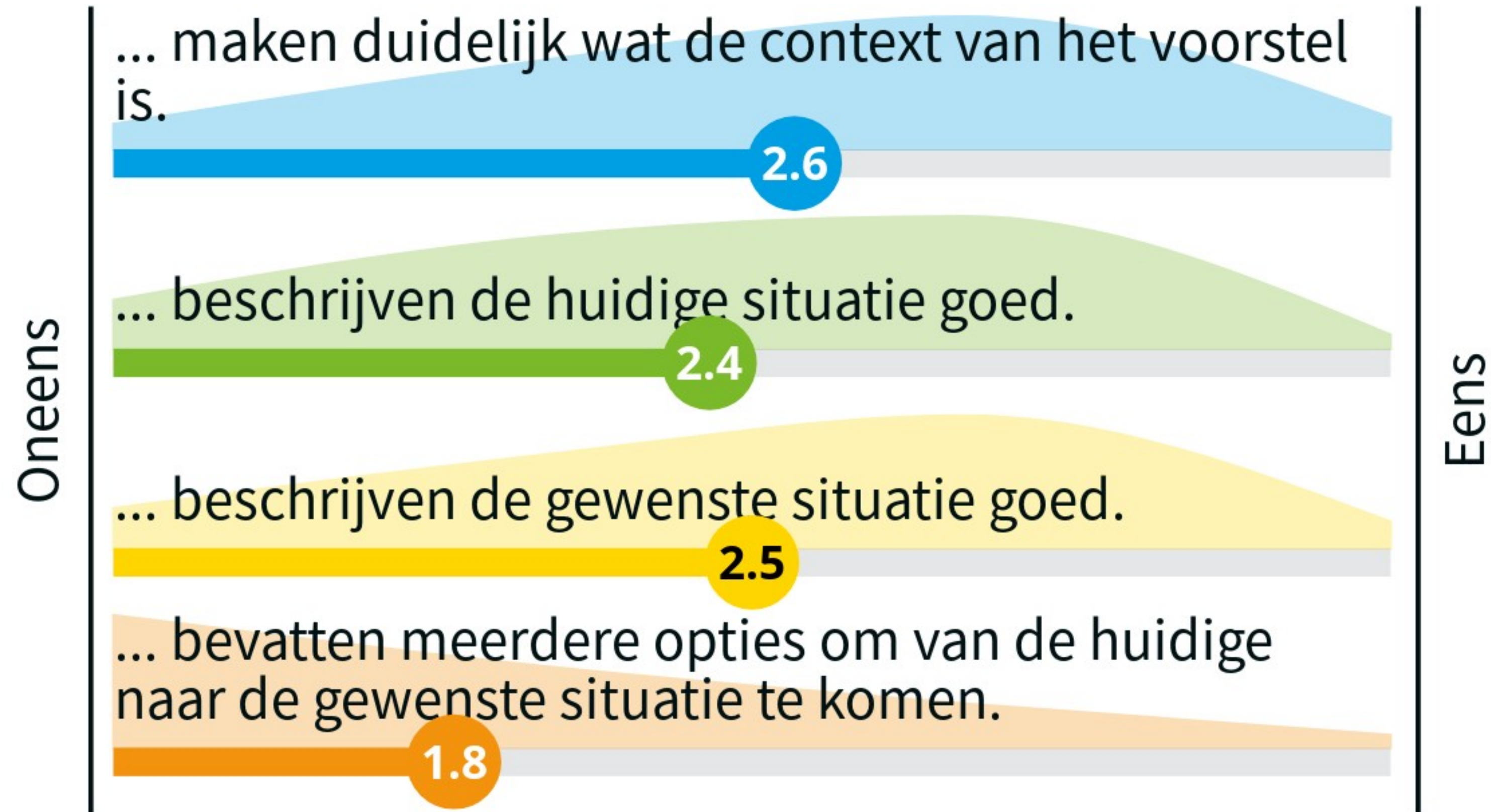




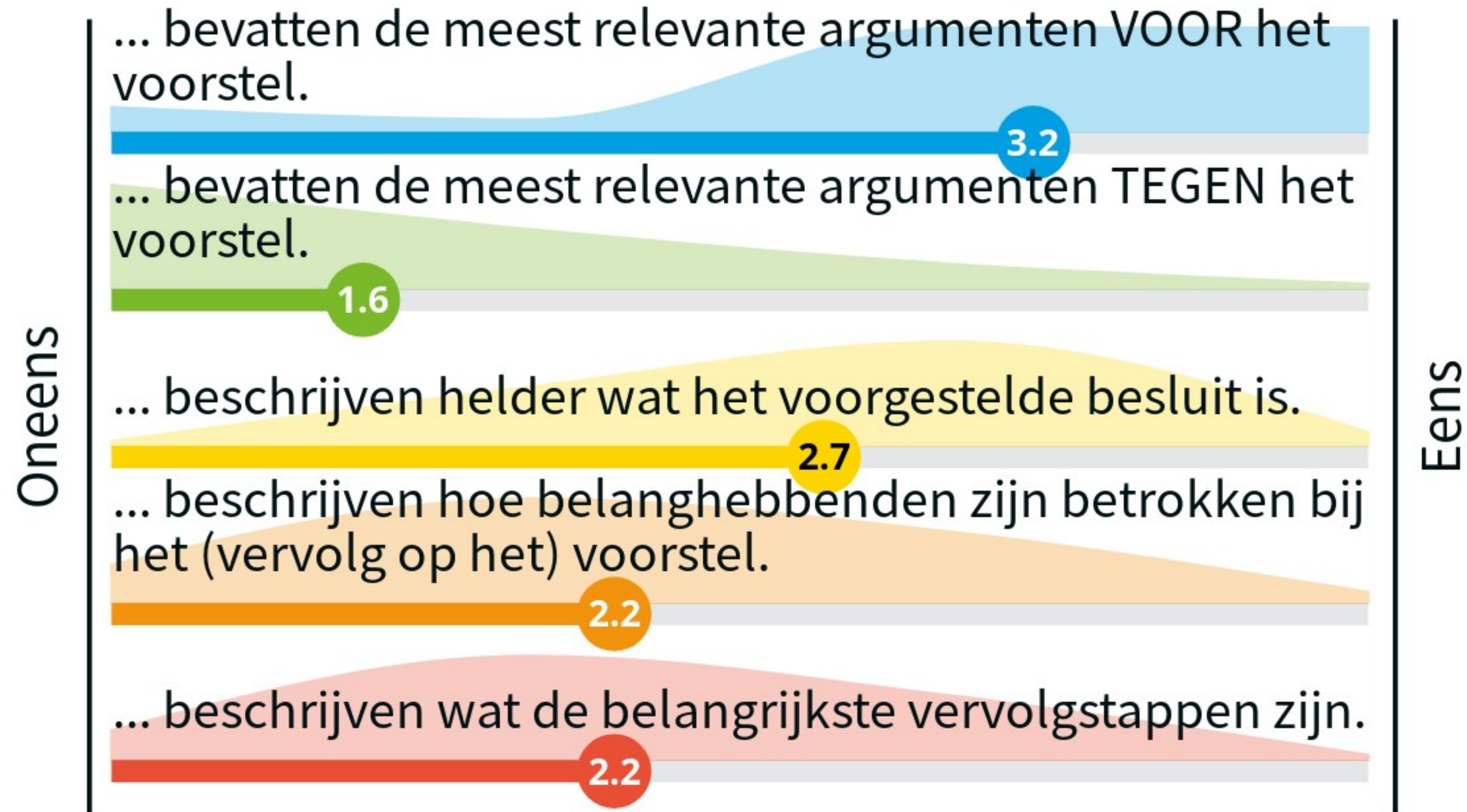
Leesbaarheid: Raadsvoorstellen in mijn gemeente zijn ...

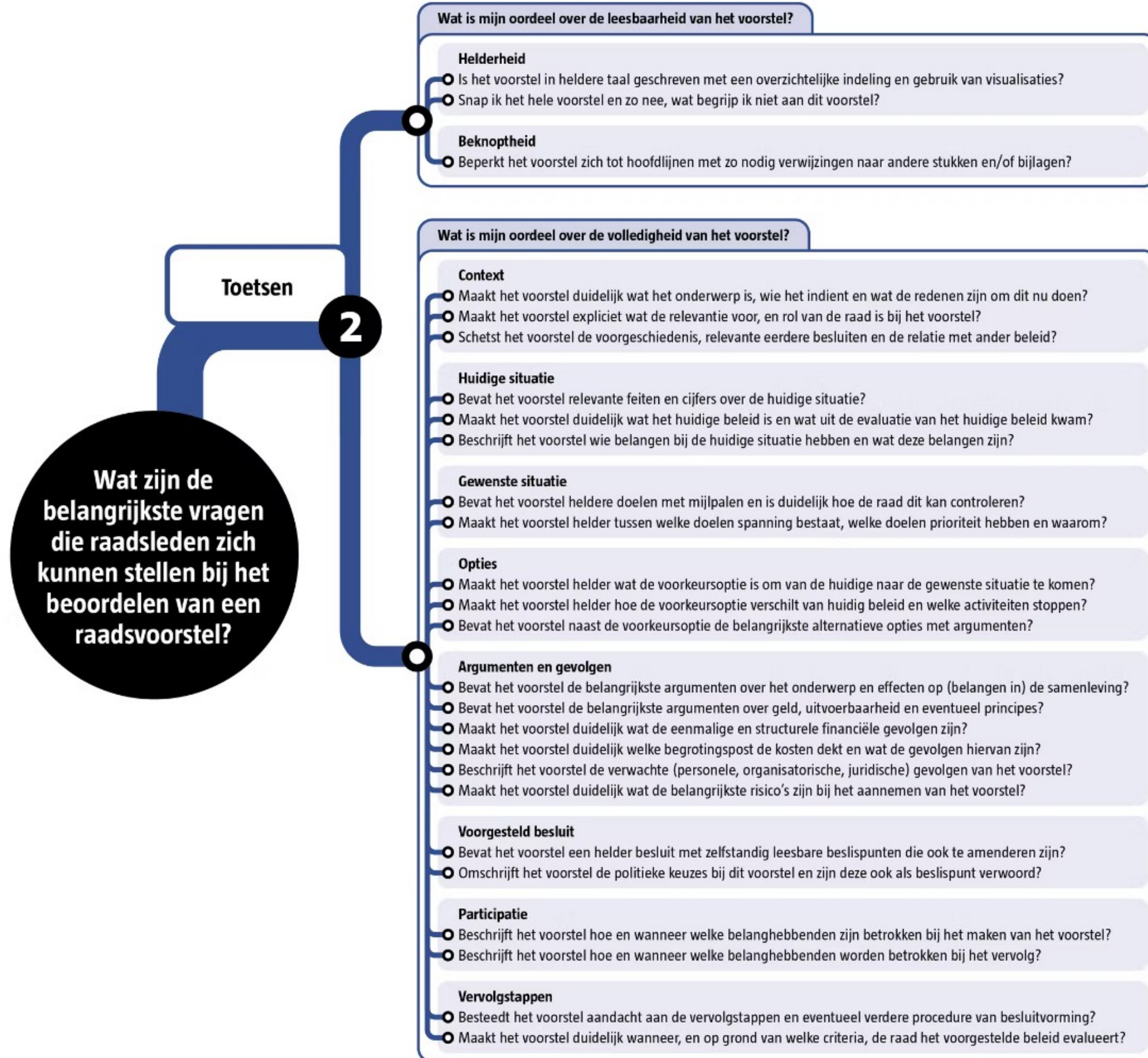


Compleetheid: Raadsvoorstellen in mijn gemeente ...



Compleetheid: Raadsvoorstellen in mijn gemeente ...







Vragen?



Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Arceren in de tekst

Kijken of er draagvlak is

Makkelijk woordgebruik

Is de inhoud smart

Laat de stukken ook lezen door niet beleidsambtenaren

Niet te ambtelijke taal.

Vast format voor raadsvoorstellen

Kritische vragen

Collegestukken openbaar toegankelijk later zijn

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Schriftelijk vragen stellen voor verduidelijking

mensen laten lezen en vragen of het duidelijk is

Geen tips

meelezers

Vast format

goed voorbereiden en vragen stellen in de raadscommissie

rond laten gaan en kijken of een ieder hetzelfde leest

De vraag: ziet het er goed doordacht uit?

toets aan je verkiezingsprogramma

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Bullets en kopjes creëer overzicht

Draagvlak checken

De doelen van je fractie voor ogen houden bij het lezen

Eerste en laatste alinea van elke paragraaf, inleiding en conclusie lezen.

feitelijke onderbouwingen

Vast format

ANNA regel toepassen. Altijd Navragen Nooit Aannemen. Sommige woorden die gebruikt worden kunnen op meerdere manier uitgelegd worden. Checken wat ermee bedoeld worden.

Vast format

Checklist erbij houden

Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Experts benaderen

Beperken in tekens

Meelezers vragen om hier mede op te letten

Goed opdelen met een inleiding en conclusie

!#*&!\$

beleidsdoelen en het pad ernaar toe concreet maken

ANNA 👍

Technische vragen stellen

Anna prima

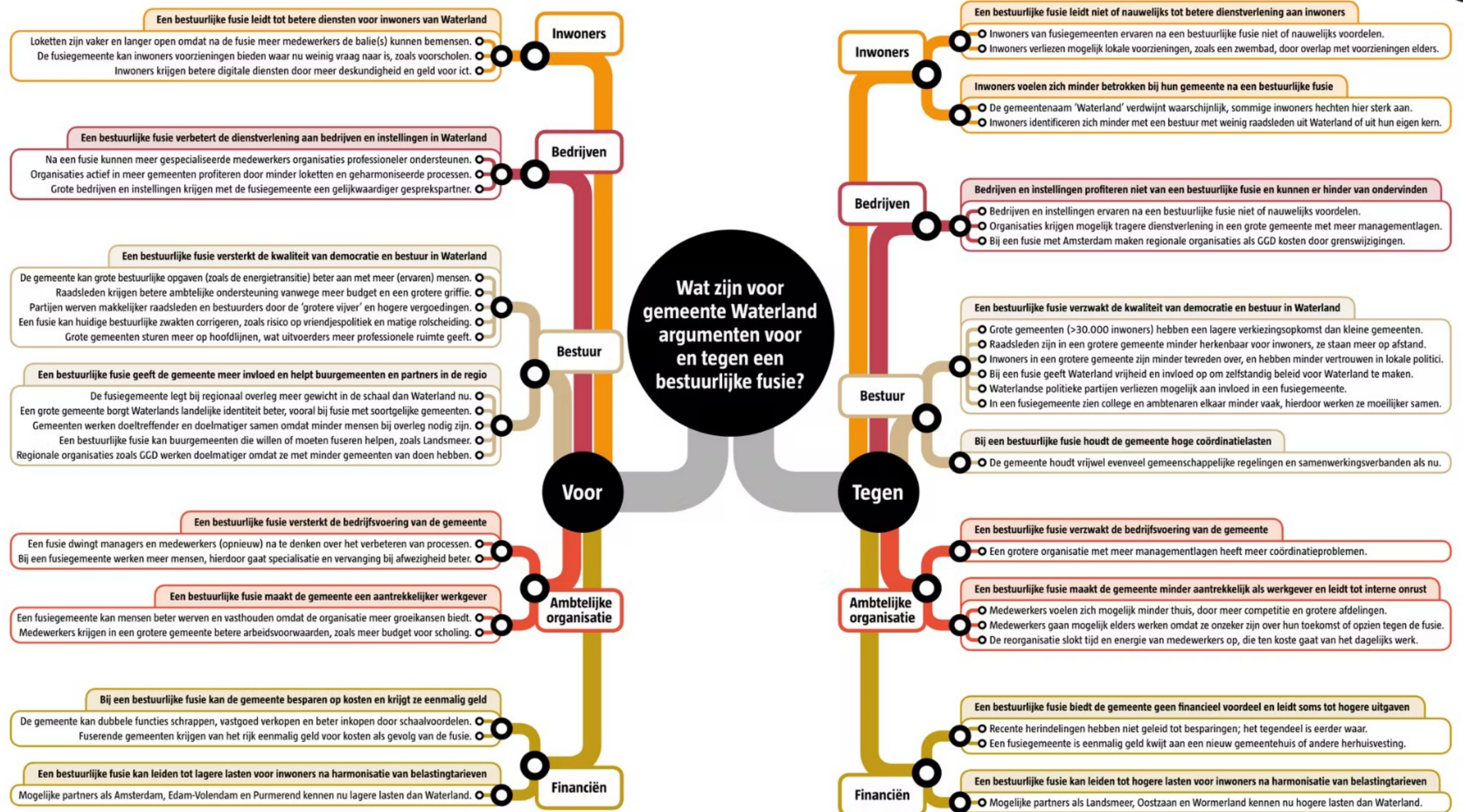
Welke tips hebben jullie om beter te *toetsen* (op leesbaarheid en compleetheid) bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

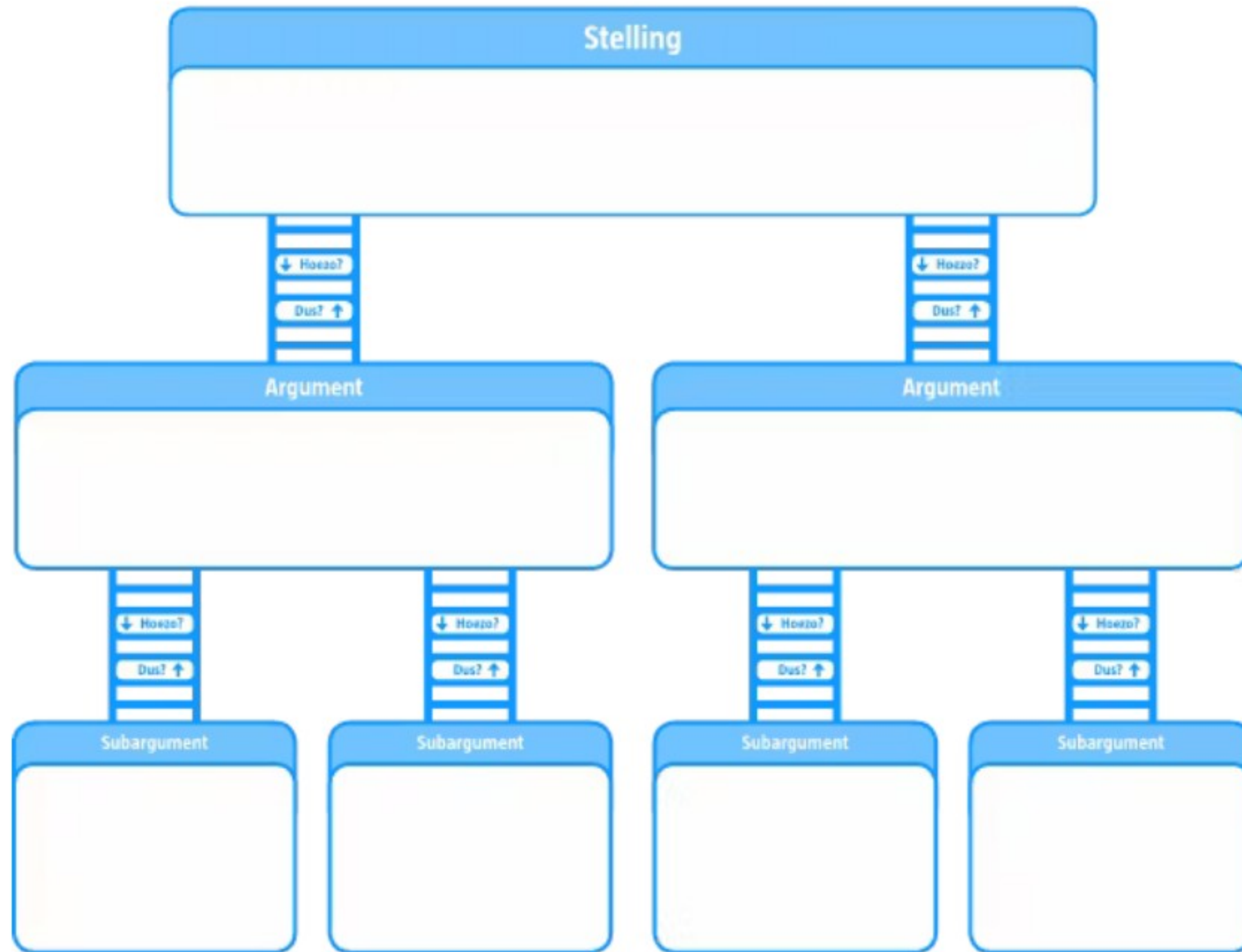
Voor de compleetheid: voor welk probleem zou dit ook alweer de oplossing zijn?

niet behandelrijpe voorstellen komen te vaak op de agenda

Argumentenkaart optie 3: bestuurlijke fusie

Gemeente Waterland





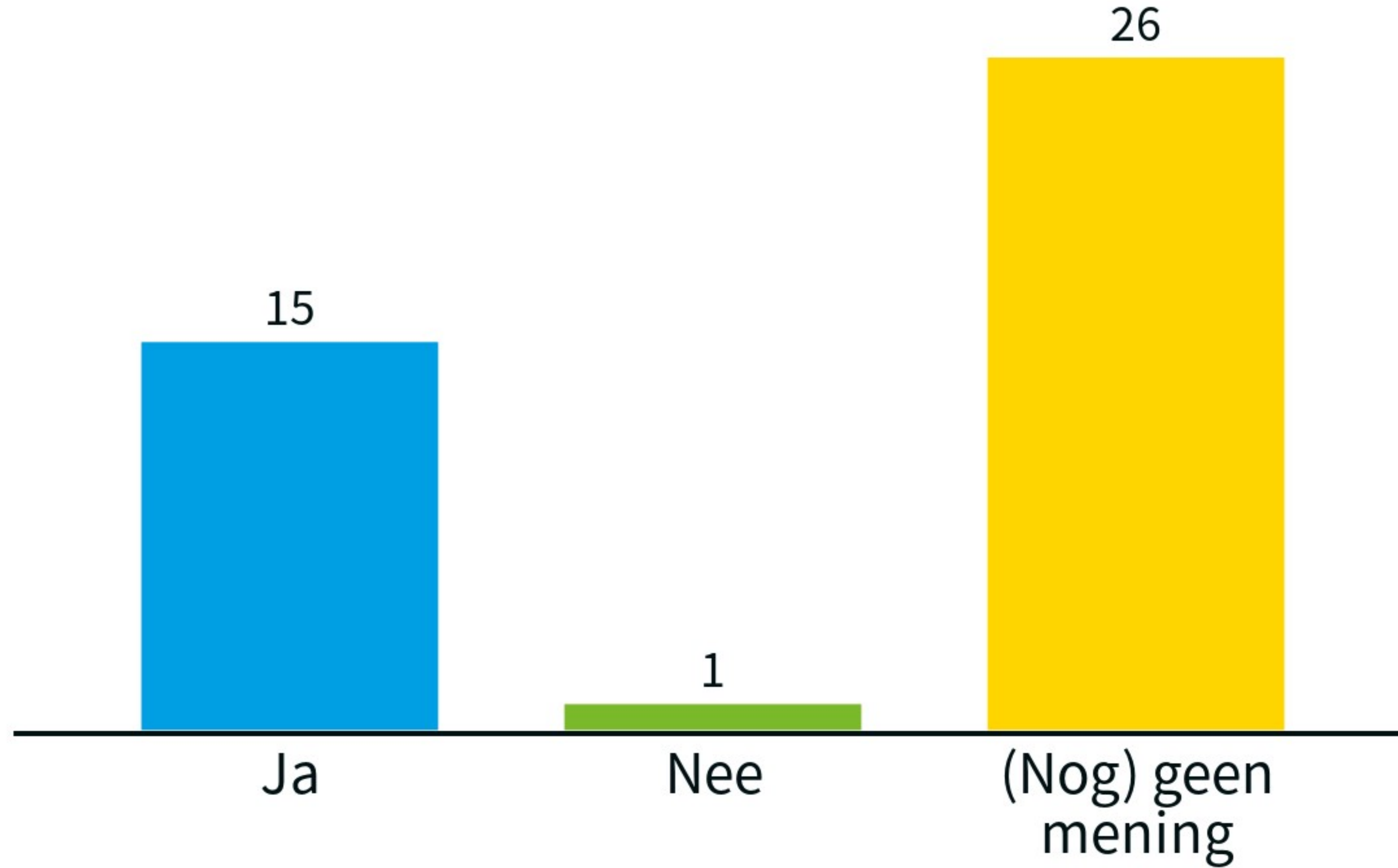
Hoofdcategorieën voor argumenten

1. Onderwerp van het voorstel
2. Effecten op (belangen in) de samenleving
3. Uitvoerbaarheid
4. Geld
5. Principes

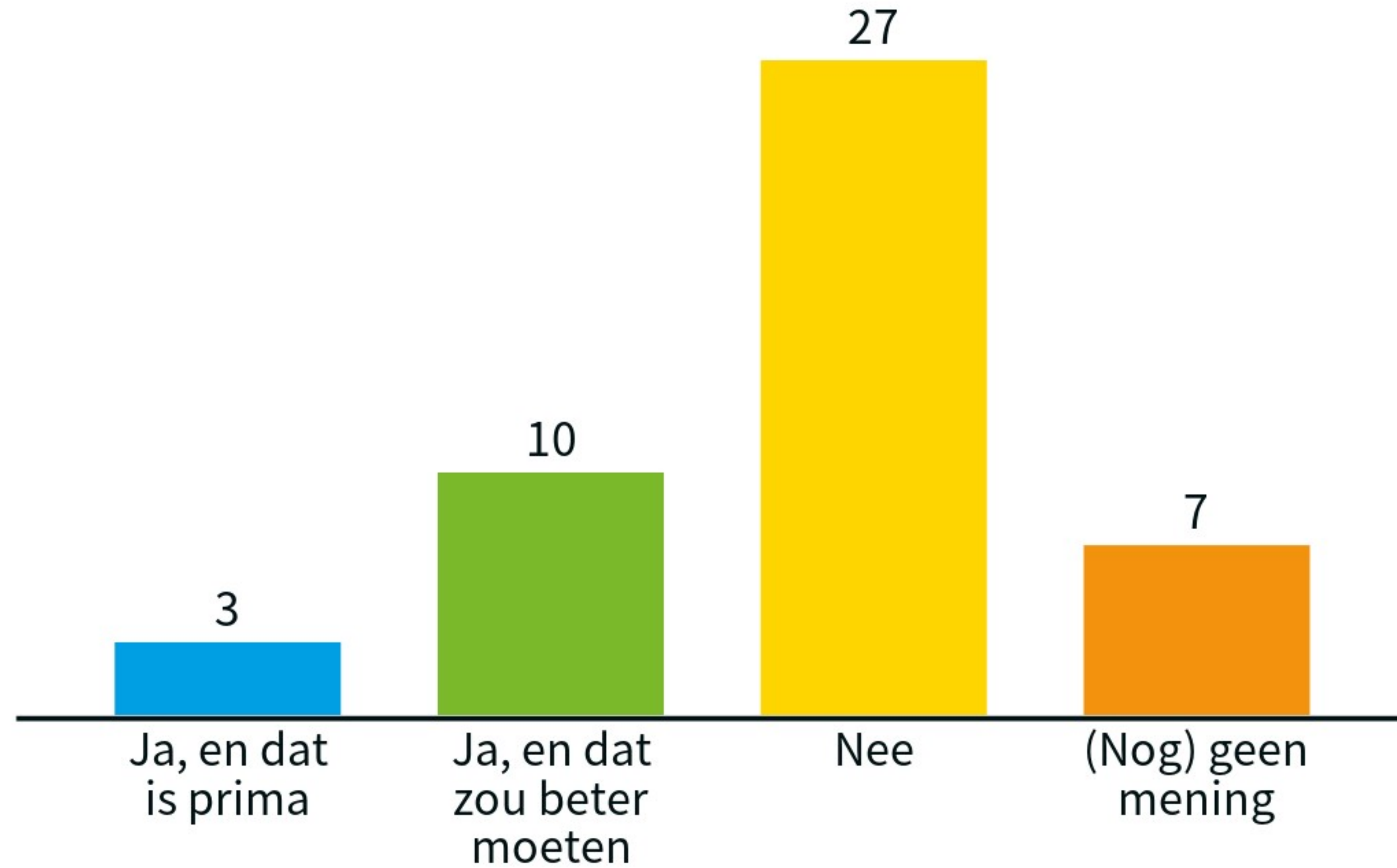
Stap 3: Besluiten



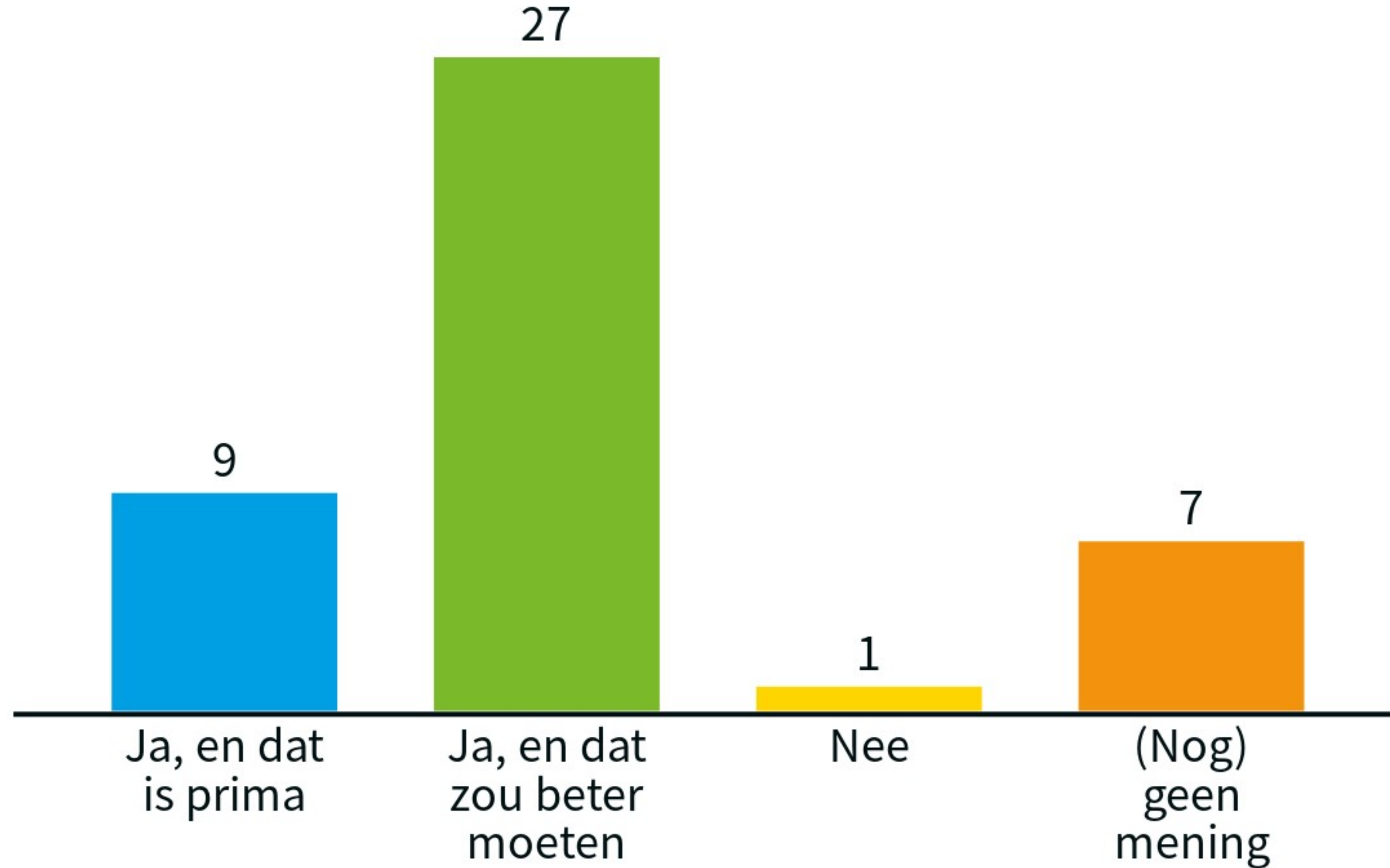
Onze griffier en/of ons presidium moet vaker onvoldragen raadsvoorstellen terugsturen.



Raadsleden oordelen vooral op basis van hun onderbuik



Politieke overwegingen spelen vaak een rol bij het stemmen over een raadsvoorstel







Vragen?



16



Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Overleg inwoners

Durf vragen te stellen

Bondig

Goed luisteren

Raadscommissie

Overzicht maken van voor en tegens

Kort

Vaker naar elkaar luisteren

Verdiepen in het besluit



Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Meee hamerstukken

overleg met kiezers en andere fracties

To the point

Overleg vooraf

Duidelijk tijdspad en voldoende tijd naar besluitvorming

Je oor te luister leggen bij de inwoners

Ben goed geïnformeerd

Kennis van buiten

Luisteren naar inwoners



Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?



Goed bespreken in de fractie.

Stel duidelijke vragen. Kort en krachtig.

Zijn de slechte gevolgen van dit raadsvoorstel te overzien/corrigeren

Bij ingewikkelde thema's nodigde ik altijd mensen uit om vooral te komen inspreken bij de commissie

Luisteren

discussie voeren voordat je besluit

Ga te raden bij je achterban

Zoek naar informatie

Zorg dat je weet wat er door de bevolking wordt beleefd



Welke tips hebben jullie om beter te *besluiten* bij het beoordelen van raadsvoorstellen?

Experts inschakelen

alle argumenten voor en tegen
scherp hebben

elkaar uit laten praten

Overleg



Suggesties voor gebruik van de kaart

- Gebruik de kaart individueel bij belangrijke voorstellen
- Bespreek de kaart in je fractie en maak werkafspraken
- Bespreek de kaart met de gehele raad en griffie en maak werkafspraken
- Gebruik de kaart om te komen tot betere sjablonen voor raadsvoorstellen
- Download [de kaart](#) nu



Dank voor je bijdrage!

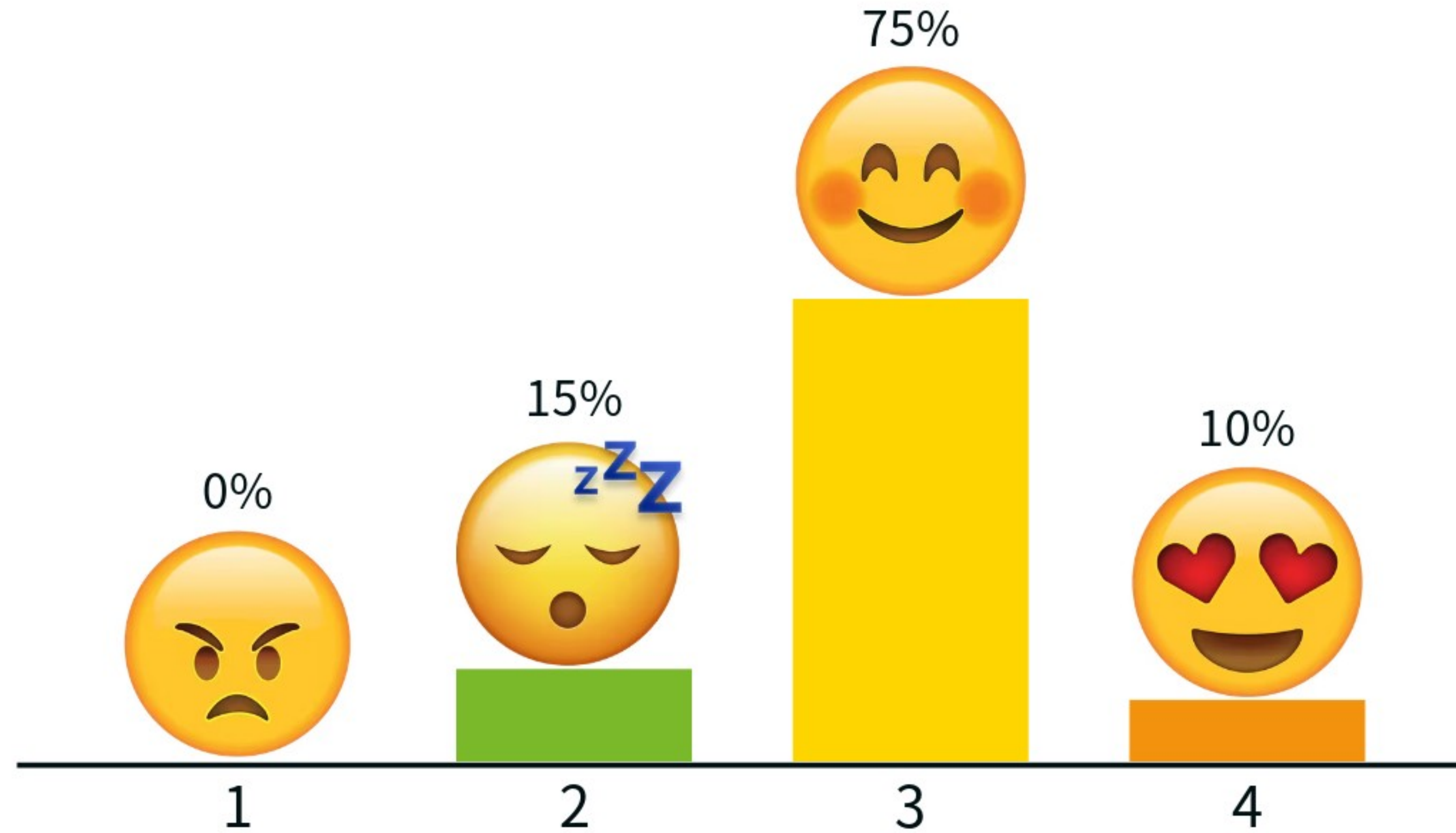
Dries Bartelink

www.argumentenfabriek.nl

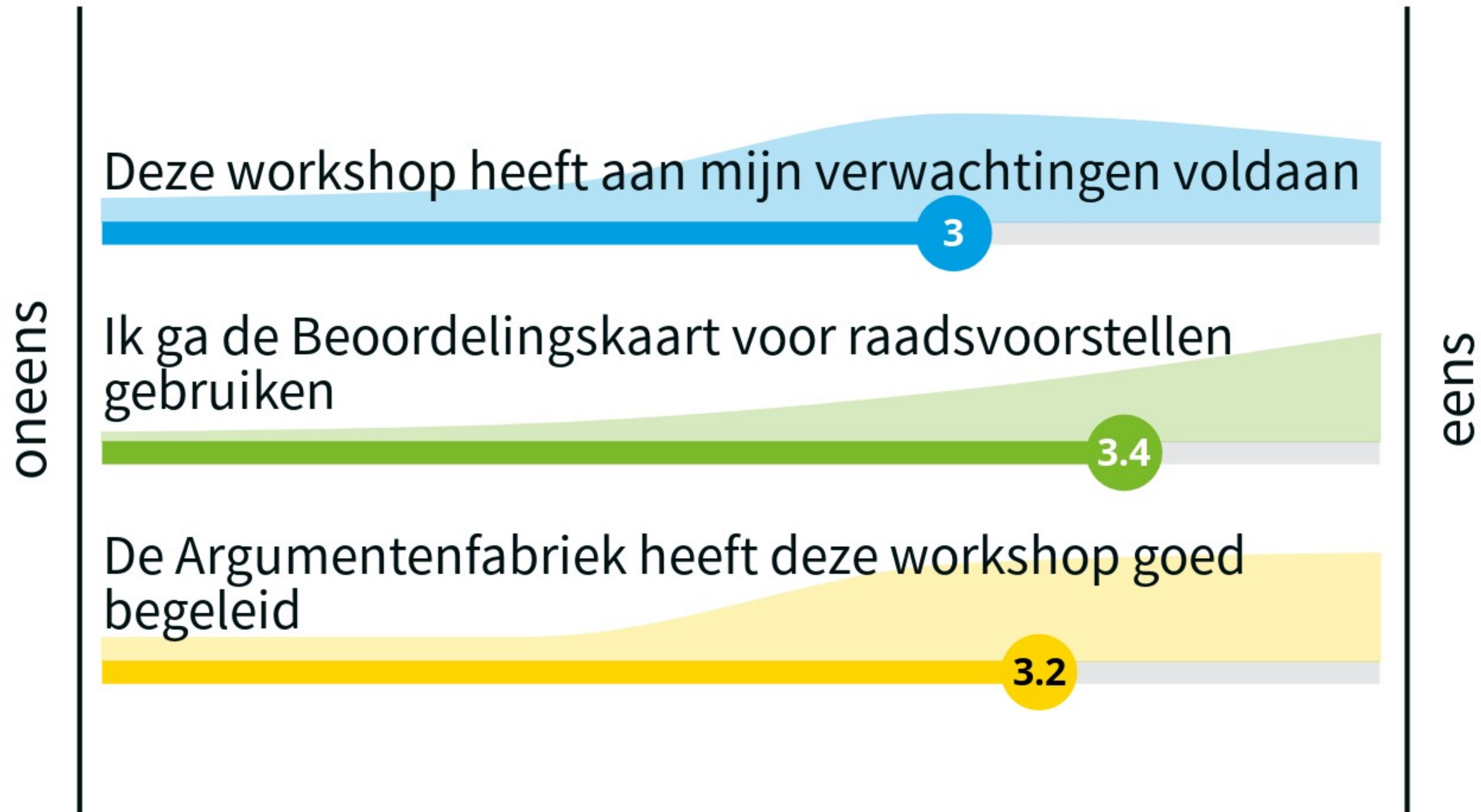
5



Welke emoticon drukt het best je huidige gemoed uit?



Geef je mening over deze workshop



Ruimte voor hartenkreten



Bedankt!

Goede presentatie

Bedankt Dries

Was prima

Interessant

Iedereen succes met de verkiezingen en de komende raadsperiode

Bedankt!

interessant en leerzaam kan de informatie goed gebruiken

Bedankt en heel veel succes iedereen!! 💪



Ruimte voor hartenkreten



Interactief met menti. Top

Super bedankt 😊

Te weinig toegespitst voor kandidaat gr leden

Top

heel leerzaam

Prima sessie!

😊 bedankt, erg leerzaam

Praktisch!

Succes allemaal



Ruimte voor hartenkreten



Bedankt en fijn weekend namens de VVD

Dank je wel! Zeker als nieuwkomer erg waardevol

Leuke interactie met groep

Fijne dag en bedankt

Goede bijdrage

Bedankt, en fijn weekends

Bedankt!

Bedankt

Dank je Dries.



Ruimte voor hartenkreten



Succes allemaal!!!!

Leerzaam

VVD kan een beetje succes wel gebruiken

Het was een volle workshop zeker zo aan het einde van de dag. Uitstekende spreker met kennis van zaken maar hoog tempo en indringende manier van spreken. Dank